

ת"פ 41886/08/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד חלק

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 41886-08-15 מדינת ישראל נ' חלק

בפני כבוד השופט הבכיר אמנון כהן

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד מוסא עבאס
מוחמד חלק
ע"י ב"כ עו"ד מחמוד רבאח

המאשימה

נגד
הנאשם

הכרעת דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה בנשק (נשיאת נשק שלא כדין), לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק) ועבירה של ירי מנשק חם באזור מגורים, לפי סעיף 340א לחוק.

2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 13.8.15, סמוך לשעה 14:00, הגיעו טכנאים מטעם חברת הטלפונים "בזק" לביתו של המתלונן בשכונת ואדי אל-ג'וז, כדי להתקין עמוד טלפון בסמוך לביתו. לאחר שהחלו עבודות החפירה, יצאה אמו של הנאשם מביתה הנמצא בסמוך, ושאלה לפשר החפירות. במקום התפתח ויכוח בין האם לבין המתלונן על חוקיות מעשי החפירה, כאשר האם טענה, כי חופרים בחלקת אדמה השייכת לה. הוויכוח בין השניים התלהט והגיע לכדי אלימות פיזית בין השניים. תושבים מהשכונה שנכחו במקום הפרידו ביניהם, והמתלונן נכנס חזרה לביתו.

בסמוך לכך, הגיע הנאשם ברכבו למקום, ירד מהרכב וירה מספר יריות אקדח באוויר, בכוונה להפחיד ולהטיל אימה על הנוכחים במקום, לרבות על המתלונן ומשפחתו.

3. הנאשם כפר במיוחס לו. לגרסתו, הוא אמנם הגיע למקום לאחר שהודיעו לו בטלפון שהמתלונן תקף את אמו, אך לא נשא כל נשק ולא ירה בנשק כפי שמיוחס לו בכתב האישום.

דין

4. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, שמעתי את העדויות השונות ועיינתי בראיות שהוצגו בפניי, אני מוצא את הנאשם אשם במיוחס לו. אפרט.

5. תחילה, ישנה הודעתו במשטרה של מוחמד תאמר זענין. ההודעה הוגשה לאחר שבחקירתו הראשית ע"י ב"כ המאשימה, טען מוחמד, כי כל מה שמסר במשטרה, הוא "מה ששמעתי מאנשים". כאשר נתבקש לתאר את שהתרחש, טען: "שמעתי שיש סכסוך, יצאתי מהבית, מה שקרה ביניהם ידעתי עליו מהאנשים, היה שם יותר מ-50 איש" (בע' 18 ש' 15 וש' 26-27), והוסיף: "איך שאנשים הפרידו ביניהם אני לקחתי את ערין [אחינה של אשתו של המתלונן]", ו"אחרי שלקחתי את ערין לבית שלו לא ראיתי כלום" (בע' 20 ש' 20-21 ובע' 21 ש' 3-4). כשהופנה לדבריו במשטרה, כי ראה את מוהנד (אחיו של הנאשם) זורק אבן לכיוון ערין ומשפחתו, הגיב: "מה שאמרתי זה היה מה ששמעתי מאנשים ... לא זוכר מה שאמרתי במשטרה" (בע' 20 ש' 26 וש' 34), ובדומה, כשנשאל לגבי דבריו במשטרה, כי ראה את הנאשם מגיע למקום ברכב, השיב: "זה מה ששמעתי מאנשים, לא ראיתי. אני שמעתי מאנשים שהוא עשה ככה" (בע' 22 ש' 7-8). בפרט, הסביר מוחמד את דבריו במשטרה, כי ראה את הנאשם יורה בנשק, בכך ש"שמעתי מאנשים שהוא יורה באוויר, לא ראיתי" (בע' 22 ש' 30 וע' 23 ש' 1).

6. לנוכח תשובותיו אליה, ולבקשת ב"כ המאשימה, הוכרז מוחמד כעד עוין (חרף התנגדותו של ב"כ הנאשם). בהמשך חקירתו ע"י ב"כ המאשימה, הופנה לדבריו במשטרה, כי "ראיתי" את הנאשם מגיע ברכב, נכנס לביתו, יוצא ויורה באוויר עם נשק מסוג קרלו, אך חזר על טענתו, כי "זה מה ששמעתי מאנשים אמרתי ... לא ראיתי אותו" (בע' 24 ש' 27 ובע' 25 ש' 8). לבסוף, נשאל, כיצד הוא מרגיש לגבי העובדה שהוא מעיד בבית המשפט נגד הנאשם. מוחמד השיב, כי הגיע להעיד בבית המשפט משום ש"התעקשו שאני אצא ואתן עדות, לכן אמרתי את מה שאמרתי" (בע' 26 ש' 3-4).

בהינתן תשובותיו אלה, קיבלתי את בקשת ב"כ המאשימה להגשת הודעתו של מוחמד במשטרה, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (סומנה כמוצג ת/15).

7. בהודעתו מיום 13.8.15, מסר מוחמד, כי בסביבות השעה 14:00 החל סכסוך בין אמו של הנאשם לבין המתלונן, לאחר שאנשי בזק הגיעו להתקין עמוד. האם התנגדה לכך והחלה להתווכח עם המתלונן, "ואז העניין התפתח ורמזייה הרביצה למוסא בכך שנתנה לו מכה בנעל לכיוון הראש שלו ... ואז עבר במקום ערין זענין הבן של היתם זענין ... ערין רצה לקחת את מוסא שהותקף, ואז הבן של רמזייה העונה לשם מוהנד חלק, אמר 'זה הוא, שאני רוצה לזין אותו', התכוון לערין, ואז רמזייה והבת שלה אני חושב ששמה סועאד, תקפו את ערין בכך שזרקו לעברו משטח עץ, אני נכנסתי והפרדתי ביניהם, לקחתי את ערין והכנסתי אותו לשכונה, רחוק מהבעיה, אני הרחקתי את ערין, ואז מוהנד הבן של רמזייה זרק אבן לכיוון ערין ומשפחתו, ואז הגיע מוחמד הבן של רמזייה, ברכבו מסוג GMC ואיך שירד מרכבו התחיל לירות באוויר, מנשק מסוג 'קרלו' נשק תעשייה מקומית, אני שמעתי את רמזייה, והילדים שלה, אומרת שאני רוצה לירות עליה ורוצה אותם שילכו מהשכונה" (במוצג ת/15, ש' 7-17).

8. מוחמד השיב בחיוב לשאלה האם ראה את הנשק, ולגבי סוג הנשק, מסר, כי מדובר בנשק מסוג "קרלו", בצבע שחור, בגודל של כ-40 ס"מ. לשאלה, מהו נשק "קרלו", השיב: "נשק של תעשייה מקומית" (בש' 20-29). לגבי בגדיו של הנאשם בזמן הירי, מסר, כי הנאשם לבש "חולצה שחורה, זה מה שאני זוכר". מוחמד נשאל על מי ירה הנאשם, והשיב, כי הנאשם ירה באוויר, "ירה בכדי להפחיד אותנו" (במוצג ת/15, ש' 20-35). לדבריו, הנאשם הגיע

למקום כ-10 דקות לאחר שהחל האירוע, ברכב בצבע ירוק כהה והוא ירה "משהו כמו 20-15 כדורים" (בש' 37 ובש' 40-42). מוחמד נשאל האם ראה את הנאשם יורד מהרכב עם הנשק והשיב: "לא, הוא החנה את הרכב נכנס לבית שניות, ואז ראיתי את הנשק ביד שלו וירה" (בש' 45-48). לאחר הירי, הגיעה המשטרה והוא ראה אבן נזרקת לכיוון המשטרה, וכן ציין, כי כוחות המשטרה זרקו רימונים וגז. לדבריו, "במקום היו כ-15 משפחות, היו מלא אנשים" (בש' 62). לבסוף, ציין, כי אין סכסוכים ישנים בין משפחת הנאשם למשפחת המתלונן, "אבל משפחת חלאק כל שבוע בבעיה עם משפחה אחרת בשכונה, משפחת חלאק משפחה בעייתית" (בש' 64-65).

9. ב"כ המאשימה ביקש להעדיף את גרסתו המוקדמת של מוחמד במשטרה, כי ראה במו עיניו את הנאשם יורה בנשק, על פני הגרסה שמסר בעדותו בבית המשפט, כי תאר את ששמע מפי אחרים. בשאלה אילו מהגרסאות יש להעדיף, אני מוצא, כי הכף נוטה לטובת גרסתו בתחנת המשטרה. התרשמתי לחיוב ממהימנות שמסר שם, ואני סבור, כי תאר את אשר היה עד לו בעצמו. הודעתו של מוחמד הייתה עשירה בפרטים, מאוזנת ועקבית, והוא שזר בה תיאורים ספונטניים, אשר קשה ליישבם עם הסתמכות על דברי אחרים. כך, לדוגמה, לשאלה, מי ירה בנשק חם, השיב, כי היה זה הנאשם, והוסיף מיוזמתו, כי "אחיו בילאל איים שהוא גם ירה", (במוצג ת/15, ש' 19). לשאלה, באיזה יד תפס הנאשם את הנשק, השיב: "בשתי הידיים שלו, תפס את הנשק וירה", והוסיף גם כאן מיוזמתו: "לאחר מכן הגיעה המשטרה והתקבלו מלא אנשים במקום" (בש' 54-55). ספק בעיני, האם תיאורים מסוג זה הם תיאורים שיאמרו על ידי אדם שלא ראה את הדברים בעצמו, אלא אך שמע עליהם ממקור שני, וראו גם את דבריו הספונטניים של מוחמד, "אני שמעתי את רמזייה [אמו של הנאשם], והילדים שלה, אומרת שאני רוצה לירות עליה ורוצה אותם שילכו מהשכונה" (בש' 16-17). מעבר לכך, ניתן להתרשם, כי מוחמד לא הפריז בתיאוריו, וכך, לדוגמה, כאשר נשאל האם היו דברים אחרים חוץ מהירי, השיב: "לא, היה אחד עם צינור, והיו איזמים, והירי עצמו ... אני אישית ראיתי אבן אחת לכיוון המשטרה, אני לא יודע מי זרק, אני אישית הייתי ליד המשטרה" (בש' 57-61).

10. ב"כ הנאשם טען לקיומן של סתירות בהודעתו של מוחמד במשטרה, המעידות, "שמדובר באדם שלא דיבר אמת בזמן מסירת ההודעה במשטרה" (בע' 151 ש' 8 וש' 28-29). תחילה, טען לסתירה בדבריו של מוחמד בכך שבתחילת הודעתו, מסר לגבי הנאשם, כי "איך שירד מרכבו התחיל לירות באוויר" (במוצג ת/15, ש' 15-16), אך בהמשך ההודעה, השיב בשלילה לשאלה האם ראה את הנאשם אוחז בנשק כשיצא מהרכב, ומסר: "לא, הוא החנה את הרכב נכנס לבית שניות, ואז ראיתי את הנשק ביד שלו וירה" (בש' 46). ברם, מסכים אני עם ב"כ המאשימה, כי "מדובר בחידוד לא בסתירה" (בע' 146 ש' 26), שכן מעיון בהודעה עולה, כי תחילה תיאר מוחמד בכלליות את האירוע, ולאחר מכן, לשאלות החוקר, הוסיף פרטים. דבריו של מוחמד, כי הנאשם נכנס לבית ל"שניות", מחדדים גם הם את הרושם, כי בשל משכו הקצר של האירוע והדינמיות שלו, לא הזכיר מוחמד בתיאורו הראשוני את כניסתו של הנאשם לביתו. מכאן, שאין לייחס לאי הדיוק האמור משמעות מכרעת המטילה ספק במהימנות הדברים שמסר מוחמד, והחשוב הוא בעצם דבריו, כי ראה את הנאשם אוחז בנשק וכי ראה את הנאשם יורה בנשק (ניתן לראות, כי גם בחקירתו בבית המשפט ע"י ב"כ הנאשם, טען מוחמד: "מה ששמעתי מאנשים שהוא יצא מהבית ... בא עם האוטו, החנה אותו, אחר כך יצא מהבית וירה", בע' 30 ש' 20-21).

11. הדברים נכונים גם באשר לסתירה נוספת עליה ביקש להישען ב"כ הנאשם, בנוגע למספר הכדורים שנורו: בהודעתו במשטרה, מסר מוחמד, כי הנאשם ירה כ-20-15 כדורים, וזאת כאשר בזירת האירוע נאספו רק 4 תרמילים. גם בנושא זה, לא מצאתי באמור לפגום באמינותו של מוחמד, שכן החשוב הוא בעצם גרסתו של מוחמד, כי ראה את

הנאשם יורה, ולא למותר לציין כאן את דבריו של החוקר יובל עזרא, כי **"באירועים האלה שיש ירי מאש חיה, אז לא תמיד, כאילו מהלחץ של האנשים לא תמיד שמים לב לכמה כדורים. כי יכול להיות שלאדם אחד כדור אחד ישמע כעשרה כדורים ויכול להיות אדם אחד שעשרה כדורים ישמעו ככדור אחד"** (בע' 99 ש' 34-30). יתר על כן, דבריו של מוחמד במשטרה בנוגע לכמות הכדורים שנורתה (15-10 כדורים), דווקא מחזקים את הרושם, כי מסר במשטרה את חוויותיו ממקור ראשון, ובד בבד, מחלישים את טענתו המאוחרת בבית המשפט, כי **"ידעתי את מספר היריות מהמשטרה כשבאו ואספו את הראיות"** (בע' 27 ש' 34-21). שכן, אם אכן שמע, כי נורו ארבע יריות מהמשטרה כשבאו ואספו את הראיות, מדוע לא ציין מספר זה בהודעתו במשטרה, ובמקום זאת תיאר 15-10 יריות?

12. בדומה, הפנה ב"כ הנאשם לכך, שמוחמד הגיע לתחנת המשטרה יחד עם היתם (עד ראיה נוסף, שהינו אחיה של אשתו של המתלונן), וטען, כי בין מוחמד להיתם **"היה תיאום גרסאות שמטרתו להפליל את הנאשם"** (בע' 152 ש' 1). ואולם, גם טענה זו, אינה מתיישבת עם העובדה, שגרסתו של היתם במשטרה הייתה שונה מזו של מוחמד, הן לגבי מספר היריות שנורו (היתם טען, כי נורו 3-4 יריות, לעומת מוחמד, אשר טען, כי נורו 15-10 יריות) והן לגבי סוג הנשק ממנו נורו היריות (היתם טען, כי היה זה רובה עוזי או שטרן בצבע חום ואילו מוחמד טען, כי היה זה נשק קרלו בצבע שחור). יש בהבדלים אלה לכרסם בטענה, החלשה בלאו הכי, לפיה מוחמד תאר את ששמע מפי היתם כחלק מתיאום גרסאות בין השניים, מה גם שלמוחמד אין קרבה משפחתית למישהו מהמעורבים במקרה, אשר מעלה סיבה כלשהי להפללת הנאשם (בע' 18 ש' 10). לא למותר לציין, כי מוחמד עצמו אך טען בכלליות בבית המשפט, כי תאר את ששמע מפי אחרים, ולא טען, כי תאר את ששמע מפי היתם. כך, העיד, כי **"אנשים היו אומרים שהוא היה יורה עם קרלו"** (בע' 27 ש' 26), ולשאלה, האם לפני חקירתו במשטרה היתם סיפר לו את שראה, השיב: **"לא יודע מה זה קשור להיתם. מה זה קשור אלי מה שהיתם מספר?"** (בע' 30 ש' 10).

13. נקודה חשובה נוספת אליה יש לשים לב, נעוצה בכך, שהסברו של מוחמד, כי תאר במשטרה את ששמע מפי אחרים, אינו עולה בקנה אחד עם העובדה, שהשאלות שנשאל היו באופן חוזר ונשנה על חוויותיו שלו ("ספר לי מה ראית", "ראית את הנשק?", "ראית את מוחמד עם הנשק איך שירד מהרכב?"), וכאשר השיב להן, לא אמר מוחמד ולו פעם אחת את המילה "שמעתי", אלא, השיב לשאלות כמי שראה את הדברים בעצמו. דוגמה בולטת לכך ניתן לראות בתשובתו של מוחמד לשאלה, מדוע הנאשם ירה באוויר. מוחמד השיב, **"ירה בכדי להפחיד אותנו"** (במוצג ת/15, ש' 20-35). הוא לא השיב, **"ירה בכדי להפחיד"**. יתר על כן, כאשר נשאל, "ראית את מוחמד עם הנשק איך שירד מהרכב?", השיב מוחמד **"לא"** ומיד לאחר מכן, לא ציין, כי שמע זאת מפי אחרים, אלא ההיפך, פירט, כי **"הוא החנה את הרכב נכנס לבית שניות, ואז ראיתי את הנשק ביד שלו וירה"** (ההדגשות שלי - א' כ') (בש' 48-45). ברי, כי טרמינולוגיה זו בה נקט מוחמד אינה יכולה להתפרש אלא כי תאר את שראה בעצמו.

14. ואכן, יש לשים לב, כי כאשר נשאל על ידי בית המשפט מדוע השיב במילה "ראיתי" ולא "שמעתי", השיב מוחמד: **"זה עשה לי בלבול ובעיות. אם הייתי יודע ככה מהתחלה לא הייתי הולך בכלל. אני לא אוהב להסתבך בעניינים כאלה, חקירות, משטרה"** (בע' 33 ש' 32-30), ולשאלה, מדוע לא אמר מלכתחילה שהוא תאר את ששמע מפי אחרים, לא סיפק מוחמד הסבר של ממש, אלא השיב: **"לא יודע"** (בע' 39 ש' 23). במקום אחר, מסר מוחמד מפורשות, כי **"התחרטתי אחר כך על זה שנתתי עדות כי אני לא קשור לכל הסכסוך ... כי אני לא מעורב בכל העניין וזה גרם לי רק כאב ראש עד כדי כך שאני מגיע היום לבית המשפט, נותן עדות, מסתכסך על כלום, אני לא קשור לזה"** ... **"לא מסתכסך ... מערבים אותי על כלום כשאני לא מעורב באמת"** (בע' 31 ש' 25-16). כן

חשוב לציין את דבריו של מוחמד לחוקר שאנן, שלושה ימים לאחר מסירת הודעתו במשטרה, כאשר זמן לבצע עימות עם הנאשם, אז **"מסר לי תחילה כי אינו מוכן לעימות מכיוון והוא מפחד ולא רוצה לעשות לעצמו בעיות, כמו כן הוא שינה את דבריו ואמר לי כי ביום חמישי הוא ראה מישהו שהוא דומה למוחמד חלק מבצע ירי"** (ר' מזכרו של החוקר שאנן מיום 16.8.15, במוצג ת/12). יצוין כאן, כי גם עד ראיה נוסף, ג'מאל סעידה, סרב לבצע עימות עם הנאשם, וזאת משום **"שהוא מאוד מפחד מהמשפחה של מוחמד חלק וכי הוא לא רוצה שיעשו לו בעיות מכיוון והיותו אדם מבוגר, ובשל כך מסר כי הוא לא מעוניין בלבצע עימות"** (מזכרו של השוטר שנאן מיום 16.8.15, במוצג ת/12).

15. אני מוצא, כי העובדה, ששלושה ימים לאחר הודעתו במשטרה סרב מוחמד לשתף פעולה עם המשטרה מהסיבה שהוא מפחד, ודבריו המפורשים בבית המשפט, כי אינו מעוניין להיות מעורב בסכסוך שאינו נוגע לו, מובילים גם הם למסקנה, כי דבריו של מוחמד במשטרה - שנאמרו כארבע שעות לאחר האירוע - היו דברי אמת, וכי השינוי שחל בגרסתו לאחר מכן, נבע אך מכך, שאין זה נוח לו לחזור על דבריו המפליילים כנגד הנאשם, ולא משום שאין בגרסה אמת. בהקשר זה, יש גם לשים לב, כי בעדותו, לא שלל מוחמד לחלוטין את דבריו במשטרה, ולדוגמה, כאשר נשאל לגבי דבריו במשטרה, כי שמע את אמו של הנאשם אומרת שהיא רוצה שיירו עליהם (על משפחת המתלונן), השיב תחילה **"לא שמעתי משהו כזה"**, אך מיד לאחר מכן אמר: **"אני לא זוכר מה היה במשטרה"** (בע' 31 ש' 9-6).

16. לפיכך, אני מוצא להעדיף את הדברים שמסר מוחמד בתחנת המשטרה, כי ראה במו עיניו את הנאשם מחזיק יורה בנשק.

17. כידוע, סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות קובע, כי **"לא יורשע אדם על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה אלא אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה"**. בית המשפט העליון עמד באופן חוזר ונשנה על כך, שהדרישה לתוספת ראייתית של "דבר לחיזוק" היא "לראיה מאמתת" המצביעה על אמינות האימרה **"והיא אינה צריכה להתייחס לנקודה העומדת ביסוד גדר המחלוקת. זאת להבדיל מתוספת ראייתית של 'סיוע', שצריכה להיות עצמאית ומסבכת את הנאשם בנקודה השנויה במחלוקת"** (ע"פ 175/10 חנוכייב נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 28.7.11, בפסקה 39). כדברי כבוד הנשיא מ' שמגר, החיזוק **"נועד להצביע על כך שדברי העד, בעומדם בפני עצמם, הם דברים אמינים"** (בע"פ 238/98 אסקפור נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 21.9.89, בפסקה 7).

18. תוספת ראייתית מחזקת אני מוצא בגרסתם של שני עדי ראיה נוספים לאירוע. תחילה, עד הראיה **היתם זעניני**. בפתח עדותו, נשאל האם הדברים שמסר בהודעתו במשטרה ובעימות שנערך בינו לבין הנאשם הינם אמת, והשיב בחיוב (בע' 62 ש' 19). היתם נתבקש לחזור על דבריו במשטרה, והשיב, כי **"מה שדיברתי רשום"** (בע' 62 ש' 26). לשאלה, מדוע אינו רוצה לחזור על דבריו במשטרה, השיב: **"אני דיברתי את זה, נתתי עדות וזהו ... בן אדם קורה משהו ובא למשטרה ואומר להם קרה וקרה וקרה, אבל אחר כך בית משפט וזה, אצלנו זה יוצר הרבה בעיות"** (בע' 63 ש' 27-32). היתם אף הוסיף, כי **"פעם הבאה מה שלא יהיה אני לא הולך למשטרה. זה מפחיד ללכת למשפט מול המשפחה, אצלנו לא כמו אצלכם, אצלנו יש הרבה בעיות"**, והשיב בחיוב לשאלת בית המשפט, האם הוא לא רוצה לחזור על דבריו משום שהוא מפחד מבעיות: **"מישהו יצא ויעשה מה שבא לו בכביש, הוא יבוא עלי, אני מפחד. יש לי ילדים"** (בע' 64 ש' 1-8).

19. בהינתן תשובותיו אלה, קיבלתי את בקשת ב"כ המאשימה להגשת הודעותיו של היתם במשטרה, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות (סומנו כמוצגים ת/16 ו-ת/17).

20. בהודעתו במשטרה מיום 13.8.15, מסר, כי כשחזר לביתו בצהריים ראה "הרבה אנשים" ליד ביתם של המתלונן ואחותו. היתם נכנס לבית, וראה את המתלונן "במצב קצת קשה היה לו סחרחורות והוא היה רועד". לאחר שסיפרו לו האירוע, "אני הלכתי לראות בעצמי מה הבעיה והתחיל הבן שלהם ממשפחת חלק לקלל ... והוא רצה להרביץ לי. היה לו ביד את הדבר הזה שחותכים עצים אתו ובאו השכנים ... ואני התקשרתי למשטרה ופתאום ראיתי את אח שלו עם החולצה האדומה היה לו ביד לא אקדח משהו גדול עוזי או שטרן בצבע חום, ראיתי את הצבע, ומתחיל לירות לאנשים בכביש ובא אח שלו בילאל שבא להרגיע את מוחמד והוא לקח לו את הנשק ... מהרעש של הירי באו מאזור התעשייה והשכנים הכניסו אותו לבית ואני הייתי מחכה על הכביש שהמשטרה תבוא" (במוצג ת/17, ש' 16-5). היתם נתבקש להתייחס לכלי הירי, והשיב: "היה לו משהו עם ידית וצבע חום ראיתי את זה טוב טוב, אני לא יודע מה זה בדיוק אולי עוזי" (בש' 33). לדבריו, הוא עמד במרחק של 10 מטרים מהנאשם (בש' 35) והנאשם לבש "חולצה אדומה וכתוב משהו בשחור" (בש' 41). לשאלה, כמה קולות ירי שמע, השיב היתם: "לא ידוע בדיוק, 3 או 4" (בש' 44), והוסיף, כי לאחר שהנאשם סיים לירות, "אח שלו בילאל יכול להיות תפס את הנשק והחזיק את הנשק ואח שלו הכניס אותם לבית".

21. בהודעתו מיום 16.8.15 (בשעה 14:38), מסר היתם, כי "אני באתי להתלונן" על כך ש"אתמול 15/8/15 לא ידוע מתי בדיוק במהלך היום התקשרו לטלפון של הבן שלי ערין זעניני ואיימו עליו בטלפון ואמרו לו 'אנחנו רוצים אותך, נראה לך מי אתה', במילים כאלה, לא יודע בדיוק. הבן שלי בא אלי לבית ואמר לי את הדברים האלה ... זה מפחיד מי שיוצא עם אקדח אני מפחד על הילדים שלי, על עצמי, על אנשים בכביש. אני מפחד גם כי כל הכפר התעצבן על מה שקרה שהוא מוחמד [הנאשם] יצא עם וירה עם הנשק" (ההדגשות שלי - א' כ') (במוצג ת/16, ש' 8-2). לאחר מכן, לבקשת החוקר, התקשר היתם לבנו ערין וביקש ממנו להגיע למשטרה למסור עדות על האיומים, אך ערין טען, כי הוא לא יכול להגיע. היתם מסר לחוקר, כי הוא יגיע עם בנו לתחנת המשטרה, והתקשר פעם נוספת לערין, אך ערין לא ענה לשיחה. היתם נשאל, האם הוא יודע מי התקשר לבנו, והשיב בשלילה. משכך, נתבקש ע"י החוקר לבדוק עם ערין האם התקשרו אליו ממספר מזוהה, ואם כן, לרשום את המספר ולמסור אותו למשטרה. לבסוף, אישר היתם את דבריו בהודעתו הקודמת, כי הנאשם יצא עם נשק לרחוב וירה, וכך גם הסכים לבצע עימות עם הנאשם (בש' 29-34).

22. בעימות שנערך בין היתם לבין הנאשם בהמשך היום (בשעה 18:06) (הוגש במסגרת תיק מוצגים מוסכם), מסר היתם: "הוא יצא מהבית כמו מטורף והתחיל לירות עם הנשק ... אין בינינו סכסוך אישי, אני פניתי למשטרה כי האירוע היה חמור מאוד וכי מוחמד חלק, היה יורה, וזה מסוכן מאוד" (במוצג ת/14, ש' 11-8). היתם הוסיף, כי הנאשם ירה "כמו רמבו כמו בן אדם מפגר, הוא חשב שהוא בסרט, אני תושב של השכונה שם הוא ירה לכל עבר ויש עוד הרבה אנשים שראו אותו, אמרתי לך מקודם שאין ביני לבינו סכסוך, אני עשיתי את התפקיד שלי כאזרח וניגשתי למשטרה והודעתי על מה שהיה" (בש' 17-19). לאחר שהנאשם מסר, כי הוא לא עשה דבר, התפרץ היתם וחזר על כך, ש"אני נשבע לך שאין ביני לבינו שום סכסוך ואין לי מטרה לפגוע בו, אני פשוט ראיתי אותו יורה" (בש' 23-25). היתם מסר, כי הנאשם לבש חולצה אדומה: "אני ראיתי אותו הוא היה מולי, אני ראיתי את המצב שלו התחבאתי מאחורי הרכב" (בש' 28-29), והוסיף, כי בזמן הירי, הנאשם עמד "ליד הבית שלו, יש שם

חנות 'אבו גרביה' (בש' 31). הנאשם, מצדו, חזר על כך שהוא לא ירה, ומסר: **"הוא אמר לך שאין סכסוך בינינו, אבל יש סכסוך ביני לבין בעלה של אחותו מוסא סחוויל. הוא תקף את אימא שלי ונתן לה מכה בראש, אז בגלל זה הוא אומר עלי כך"** (בש' 36-38). הנאשם הוסיף, כי **"לפני הבעיה הזאת לא היה ביני לבין היתם כלום, הבעיה שיש לי היא לא איתו אלא עם בעלה של אחותו, אני חושב שהוא כועס עלי ובגלל זה הוא מסר למשטרה ישראל שאני עשיתי כך, ועד עכשיו גם אין בינינו כלום"** (בש' 46-48). בסוף העימות, ציין היתם, כי **"איימו עלי ועל הילדים שלי, אם קורה משהו לי ולילדים שלי, מי שיהיה אחראי על זה, זה הוא ואחיו כי אין לי שום אויבים אחרים"** (בש' 52-53).

23. בדומה להתרשמותי בדבר מהימנות הדברים שמסר מוחמד במשטרה, התרשמתי לחיוב ממהימנות הדברים שמסר היתם במהלך חקירותיו במשטרה ובעימות שבוצע בינו לבין הנאשם. נחה דעתי, כי גם סירובו של היתם לחזור על דבריו המפלילים בבית המשפט, נבע אך מחוסר רצונו להחריף את יחסיו עם הנאשם וחששו בדבר ההשלכות של מעשה כזה, ולא משום שאין בדברים אמת. בהקשר זה, יש להדגיש את דבריו של היתם בבית המשפט בדבר חששו מהנאשם וכן את דבריו במשטרה, כי איימו על בנו בטלפון, כמו גם את העובדה, שבעדותו, לא שלל היתם את דבריו במשטרה, אלא אך סרב לחזור עליהם "בקול רם". כך, כאשר נשאל האם ראה את הנאשם יורה בנשק, השיב: **"מה שאמרתי זה רשום"** (בע' 65 ש' 34), ולשאלת בית המשפט, כיצד ניתן לדעת האם דבריו במשטרה הם דברי שקר או אמת, השיב: **"לא שקר" ... "אני הייתי מדבר שקר? ... לא הייתי הולך לתחנת משטרה. מה לי וכאבי הראש? ... הכל אמיתי"** (בע' 67 ש' 14-7). כל אלה, מובילים אותי לבכר את גרסתו של היתם במשטרה, ומתאימים הם לכאן הדברים שנאמרו לאחרונה ע"י כבוד השופט א' רובינשטיין בע"פ 3572/16 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3.1.17): **"סעיף 10א לפקודה הוא, כנודע, אחד החריגים במשפט הפלילי לכלל הפוסל עדות מפי השמועה, ומטרתו מניעת הפעלתם של לחצים פסולים על עדים לחזור בהם בבית המשפט מדברים שמסרו בהודעתם במשטרה. דברים אלה אינם נדירים, אם בעולם העברייני ה'רגיל' מתוך איומים, ואם בעבירות בתוך המשפחה, וכן במקרים אחרים" (שם, בפסקה טו).**

24. ב"כ הנאשם ביקש להישען על היותו של היתם אחיה של אשתו של המתלונן, וטען, כי היה להיתם אינטרס להפליל את הנאשם. ואולם, לא מצאתי בסכסוך הקיים בין המתלונן (שהינו גיסו) לבין אמו של הנאשם, כדי להוביל למסקנה, כי היתם טפל על הנאשם מעשים שלא ביצע. בעניין זה, תחילה, עומדת לפניי גרסתו המאוזנת והעקבית של היתם במשטרה, בה שזר פרטים רבים ותיאורים אותנטיים, המעידים על מהימנותם של הדברים שמסר, ומאיינים את האפשרות, כי מדובר בבדיה. כך, לדוגמה, דבריו, כי **"אני ראיתי את המצב שלו התחבאתי מאחורי הרכב"** (במוצג ת/14, ש' 28-29) ותיאורו המפורט בנוגע לנשק בו השתמש הנאשם. בפרט, ההפרדה שביצע בנוגע להתנהלותם של כל אחד משלושת ילדיה של אמו של הנאשם, תומכת גם היא במסקנה, כי מסר דברי אמת: היתם תיאר, כי הבן מוהנד קילל אותו **"והוא רצה להרביץ לי. היה לו ביד את הדבר הזה שחותכים עצים וזבאו השכנים וזבאו השכנים ואמרו לו שהוא השתגע ורצו להרגיע אותו"**; לאחר מכן, הגיע הנאשם והחל לירות; ואז הבן בילאל **"בא להרגיע"** את הנאשם **"והוא לקח לו את הנשק"** (במוצג ת/17, ש' 12-13). סבורני, כי תיאור מדוקדק זה אינו מתיישב עם הטענה, כי היתם בדה את סיפור האירוע, מה גם, שלא עולה סיבה של ממש, מדוע יבחר היתם דווקא להפליל את הנאשם ולא את אחיו מוהנד או את בילאל. אדרבה, בשים לב לגרסתם של המתלונן ואשתו (אחותו של היתם), כי אחיו של הנאשם מוהנד הוא אשר רדף אחריו במהלך האירוע כשהוא מחזיק בצינור מתכת ואיים שיהרוג את המתלונן (בע' 7 ש' 22-24 ובע' 15 ש' 9-18), היה טבעי, כי אם כבר, יטפול את המעשה החמור של הירי על האח מוהנד.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי גם לגרסתו של הנאשם בעימות שנערך בינו לבין היתם, **"לפני הבעיה הזאת לא היה ביני לבין היתם כלום"** (במוצג ת/14, ש' 46-48).

25. הלכה פסוקה היא, כי **"עדות הטעונה תוספת יכולה לשמש 'תוספת' (לעדות אחרת הטעונה תוספת)"** (ע"פ 804/95 **גרינברג נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 28.12.95, בע' 207). כך הוא במקרה דנן, בו גרסתו המפלילה של היתם, תומכת בגרסתו המפלילה של מוחמד ומהווה תוספת ראיתית מסוג סיוע, בהינתן שהיא מקיימת אחר שלוש הדרישות המצטברות הבאות: מדובר בראיה "עצמאית ונפרדת" מאמרתיו של מוחמד; היא מתיישבת עם גרסתו ותומכת בה בנקודה מרכזית ומהותית; והיא קושרת את הנאשם לביצוע העבירה המיוחסת לו (ר' בע"פ 5002/09 **מדינת ישראל נ' ז'אנו**, ניתן ביום 2.12.10, בפסקה 36).

26. במקרה דנן, ישנה תוספת ראיתית נוספת, בעדותו של עד הראיה **ג'מאל סעידה**, אשר הינו שכן של הנאשם (ג'מאל ציין, כי אין לו קשר משפחתי לא עם הנאשם ולא עם המתלונן). ג'מאל תאר את הוויכוח שפרץ בין אמו של הנאשם לבין המתלונן בנוגע להתקנת האנטנה של חברת בזק: **"היה קללות שמה, היה מכות, ואז אנחנו באנו כדי להפריד ביניהם, כדי לפתור את זה. היה גם כמה בחורים ברחוב בשכונה, באו גם הם כדי להפריד כי מדובר בשני אנשים זקנים ... ואז לקחתי גם את הבחורים לצד של הבית שלי כדי שלא יהיה שמה, לא תהיה בעיה. אחרי שהרגענו את הרוחות שמה בא מוחמד [הנאשם] באוטו שלו והיה שמה ירי על הבחורים שעמדו שמה שכולם לא קשורים לסיפור שהיה ... אחר כך מישהו התקשר למשטרה, באה משטרה וחקרה ... גם עשו חיפוש שמה באזור שהיה בו הירי ונטלו תרמילים מהקרקע"** (בע' 42 ש' 33 עד ע' 43 ש' 14). ג'מאל מסר, כי **"אני בטוח שזה הוא אפילו שלא ראיתי ... אני בטוח כי רק הוא היה מהבנים שלה באזור באותו רגע שהיה בו ירי"** (בע' 43 ש' 24 וש' 30-31). מיד לאחר מכן, לשאלת בית המשפט, האם ראה את הנאשם יורה, השיב, **"ראיתי את הנשק ביד שלו"** (בש' 33), וציין: **"אני לא זוכר מה היה שמה מה בדיוק כי זה היה לפני שנה, אבל היה לו ביד נשק יותר גדול מאקדח ויותר קטן מרובה"** (בע' 44 ש' 12-19). בהמשך עדותו, נשאל בשנית על ידי בית המשפט האם ראה את הנאשם יורה בנשק, והשיב: **"היה יורה, נכון, בטח. לא ראיתי, היה יורה ... מישהו שמחזיק בנשק ויש ירי אז מה זה אומר?"** (בע' 56 ש' 23 וש' 32).

27. אני מוצא, כי דבריו של ג'מאל לפיהם ראה את הנאשם אוחז בנשק בידו, מחזקים את גרסתו של מוחמד והיתם, ואפנה גם לדבריו, כי מוחמד והיתם היו במקום בזמן הירי (בע' 52 ש' 32 ובע' 53 ש' 1). אמנם, וכפי שהציג ב"כ הנאשם, בהודעתו במשטרה, מסר ג'מאל, כי **"אני תקפתי אותו והוא הרביץ לי, והמשיך לירות משהו כמו עשרה חמישה עשר כדורים וכנראה נתקע אצלו ... ואני קפצתי עליו ... אני היחיד יענו. כולם ברחו פחדו מהזה, שקפצתי עליו, אחים שלו חסמו אותו וברח"** (בע' 4 ש' 15-21 לתמלול ההודעה, אשר הוגש במסגרת סיכומי ההגנה). ואולם, לא מצאתי בעובדה, שבעדותו לא ציין ג'מאל שהוא עצר את הנאשם ואף לא זכר האם ראה במו עיניו את הנאשם יורה בנשק, כדי לפגוע במהימנות גרסתו, כי ראה את הנאשם אוחז בנשק. בשים לב לדינמיות של האירוע ומשכו הקצר, מקובל עליי הסברו של ג'מאל, כי **"לא זוכר מה הייתה הסיטואציה בדיוק באותו מצב כי כבר עברה שנה"** (בע' 53 ש' 13-14), ואני סבור, כי החשוב הוא בכך, שבהודעתו במשטרה שנגבתה בסמוך לאירוע, היה ג'מאל עקבי בתיאורו את השתלשלות האירוע, ובפרט, בכך שראה את הנאשם אוחז בנשק. ניתן גם לראות, כי ג'מאל הקפיד לתאר אך את שזכר בוודאות, וכך, לשאלה האם הנאשם יצא מהרכב עם הנשק, השיב: **"אני לא יודע, אנחנו לא ראינו אותו יש מרחק בינינו לבינו, אם זה היה בבית או היה ברכב רק אלוהים יודע"** (בע' 11 ש' 10-12 לתמלול

ההודעה). בדומה, כשנשאל לגבי הנשק בו אחז הנאשם, השיב: "נראה לי בצבע אפור, לפעמים הבן אדם לא שם לב לדברים כאלה ... תשאל אותי מה הוא לבש נשבע לך באלוהים לא שמתי לב" (בש' 20-24).

28. ב"כ הנאשם הוסיף והפנה לדבריו של ג'מאל במשטרה, כי הנאשם "ירה באוויר על מנת להפחיד את האנשים" (ר' במזכרו של השוטר שנאן מיום 16.8.15, במוצג ת/12), לעומת דבריו בעדותו, כי "היה שמה ירי על הבחורים שעמדו שמה" (בע' 43 ש' 7). ברם, גם כאן, לא מצאתי סתירה של ממש, ואפנה להסברו של הנאשם בהמשך עדותו, כי "אני לא אמרתי שהוא ירה על האנשים בכוונה או בכיוון מסוים" (בע' 55 ש' 9-7) וכי "להגיד לכם את האמת בדיוק אני לא יכול לקבוע ... הוא החזיק את הנשק והתחיל לירות, אז מה אני כבן אדם שנמצא בזירת ירי אני צריך למקד את המבטים שלי ולראות את הכיוון?" (בע' 57 ש' 27-30). בהקשר זה, יש גם לשים לב לדבריו החוזרים ונשנים של ג'מאל במשטרה, בנוגע לסכנה הרבה הטמונה בירי בסביבת קהל רב ובאזור מגורים, וכי גם ירי באוויר עלול לפגוע בנפש: "אם זה לעבר קיר, יכול להיות שהרסיסים יפגעו באיזה עין של מישהו או בפנים שלו אחת ביד שלו ... הוא ירה באוויר אבל הבית שלנו, הבית של משפחת אל סידי יותר גבוה, יענו יש שלוש קומות" (בע' 12 ש' 10-18 לתמלול ההודעה).

בנוסף, לא מצאתי ממש בטענת ב"כ הנאשם לפיה דבריו של ג'מאל, כי הוא לא ראה שאחד מהילדים במקום מסר לשוטר את תרמילי הכדורים (בע' 52 ש' 10), אינם מתיישבים עם דבריו, כי הוא נכח בכל האירוע. ברי, כי באירוע רב משתתפים כגון האירוע דנן, לא ניתן לשים לב לכל פרט ופרט של האירוע, ואין לייחס לנקודה זו נפקות כלשהי.

29. ואחרון, הנאשם טען, כי משפחתו של ג'מאל נוהגת לערוך מסיבות רועשות בדרך עפר הנמצאת מאחורי ביתם, ו"אנחנו תמיד מונעים מהם לעשות את זה והם לא אוהבים אותנו בגלל זה" (בע' 121 ש' 17-25). בנוסף, טען, כי "ג'מאל הוא אדם נרקומן ... אני אדם כזה קונה ב-50 ₪" (בע' 128 ש' 6) וכי גם בני משפחתו של ג'מאל מכורים לסמים ונוהגים להפריע לתושבי השכונה. כתמך לטענתו, הציג החלטה של בית משפט השלום בירושלים בה ניתן צו האוסר על בני משפחת סעידה להטריד את בן משפחתו של הנאשם (במוצג נ/3), וטען, כי במצב דברים זה, לא ניתן להישען על עדותו של ג'מאל.

30. ואולם, יש לשים לב, כי מדובר בצו מיום 9.11.16, כאשר האירוע נשוא האירוע התרחש כשנה קודם לכן, ביום 13.8.15, וגם לגופו, הצו ניתן בהסכמה, מבלי להודות באחריות. בהינתן האמור, ספק האם ניתן להסיק מאותו צו, כי בזמן האירוע היה סכסוך בין ג'מאל לבין הנאשם. ואכן, ניתן לראות, כי הדברים שמסר ג'מאל במשטרה בסמוך לאירוע, כי "אנחנו לא קשורים לאף צד יענו, אלו משפחה ואלו משפחה, אנחנו לא קשורים לזה יענו, אנחנו סך הכל רק הפרדנו" (בע' 10 ש' 9-11 לתמלול ההודעה), נתמכים בדברי אחותו של הנאשם, אשר העידה, כי לאחר שאחד מקרוביה של אשת המתלונן זרק עליה משטח עץ, "בא ג'מאל סעידה והוציא אותו מעלי ... ג'מאל משך אותו והרחיק אותו ממני" (בע' 130 ש' 23-28). ברי, כי התנהלות זו אינה מתיישבת עם סכסוך בין המשפחות. מעבר לכך, התרשמתי לחיוב מעדותו של ג'מאל, כי מדובר בעד ניטראלי, אשר כדבריו, אמנם יש לו "בעיות משפחתיות, בעיות בשכונה, בעיות בעבודה", אך "מדובר בבעיות פרטיות ... במשפחה בבית" ולא עם אנשים בשכונה (בע' 47 ש' 6-14). כן ישנם דבריו האוטנטיים כאשר נשאל לגבי דבריו של מוחמד, כי הייתה למשפחתו של ג'מאל בעיה עם משפחת הנאשם, "אתה עכשיו עושה סיפורים מכלום. לא היה לנו בעיה, בעיות איתם אף פעם" (בע' 48 ש' 29-32),

המשתלבים היטב עם דבריו של מוחמד עצמו, כי היה סכסוך בין משפחת הנאשם למשפחה של ג'מאל, אשר "פתרו אותו באותו יום" (בע' 37 ש' 15 וש' 26).

31. לפיכך, אני מוצא, כי עדותו של ג'מאל לפיה ראה את הנאשם אוזח בנשק, מהווה תוספת ראיינית נוספת לגרסתם של מוחמד והיתם, המגיעה אף כדי סיוע.

32. לגרסתם של שלושת עדי הראיה מצטרפות ראיות נוספות הקושרות את הנאשם לאירוע הירי ומתיישבות עם גרסתם. כך, ישנה העובדה, שבדיקת מז"פ מצאה שרידי ירי על ידיו ועל שיערו של הנאשם: 103 חלקיקים על ידיו של הנאשם ו-71 חלקיקים על שיערו (במוצג ת/1, הוגשה במסגרת תיק מוצגים מוסכם). נמצא, כי הרכב החלקיקים הללו, מתאים להרכב שרידי ירי של תחמושת משתי קבוצות: (א) תחמושות "מערביות-מודרניות", "כדוגמת שרידי הירי של תרמילים בקוטר 9 מ"מ בעלי סימול בסיס 'CBC' שהתקבלו לבדיקה בתיק זה במעבדת הנשק" (ההדגשה שלי - א' כ'). (ב) תחמושות מתוצרת מזרח אירופית או תחמושות הדומות להן. החוקר צדוק צח הוסיף לגבי שני סוגי הרכבי החלקיקים שנמצאו, כי "לא מוכרים חלקיקים בעלי הרכב יסודות כזה אשר אינם ממקור של פיצוץ פיקה".

החוקר מצא, כי הימצאותם של שרידי הירי מצביעה על שלוש אפשרויות: (א) הנאשם ירה בנשק חם (ב) הנאשם היה בסמוך לאדם אחר, או לאנשים אחרים, בעת שאלה ירו בנשק חם (ג) הנאשם בא במגע עם אדם או עם חפץ, כדוגמת כלי נשק, שהיו מזהמים בשרידי ירי.

33. ב"כ הנאשם ביקש להישען על שתי החלופות האחרונות שציין החוקר. תחילה, הפנה לכך שהנאשם עמד ליד השוטרים כאשר הם ירו את רימוני ההלם לעבר הקהל שהתאסף, וזאת כאמור בדו"ח הפעולה שכתב השוטרי סלאח: "תוך כדי היותנו במקום הגיעה צד שני של משפחת מוסא סחיל והתחיל לתקוף את משפחתו של מוחמד חלאק צוותים במקום השתמשו ברימוני הלם לפיזור האנשים. אני הודעתי למוחמד חלאק שהוא מעוכב איתי לתחנה הוצאתי אותו מהמהומה במקום ולקחתי אותו לניידת" (במוצג נ/1). מעבר לכך, טען, כי אפשר שהנאשם בא במגע עם שוטר שהיו על ידיו שרידי ירי.

34. ואולם, לא מצאתי באמור לפגום במשקל הראייתי הרב של הימצאות שרידי ירי על ידיו וראשו של הנאשם, כראיה התומכת במסקנה לפיה הנאשם ירה בנשק. אמנם, וכפי שהסביר החוקר צדוק צח, "אנחנו כן יכולים למצוא על היורה, על האדם שהשליך רימונים שרידי ירי" (בע' 79 ש' 20-16). כך גם ישנה העובדה, שהרכב תרמילי רימוני ההלם שנורו בזירת האירוע, לא נבדק במעבדה. ואולם, בצד האמור, אין להתעלם מתשובתו של החוקר צח לשאלה, האם ייתכן שתתגלה ברימונים אותה תרכובת שהתגלתה בתרמילים שנמצאו בזירת האירוע, כי "באופן ספציפי אני לא מאמין, אבל, אני לא יודע על הזה כי זה גם כלי נשק אחר, זה משהו שהוא בקוטר יותר גדול מהתרמילים האלה, כי יכול להיות שיש שם רק סוג אחד מסוים" (בע' 81 ש' 15-9). יתרה מכך, לשאלת בית המשפט, לאיזה סיטואציה מתאימה כמות החלקיקים שנמצאה על ידיו וראשו של הנאשם - לאדם שירה או לאדם שהיה בסביבת ירי - השיב החוקר צח: "האדם היורה הוא זה שיותר מתאים לי כי כמות החלקיקים היא הרבה הרבה יותר גדולה ממה שהייתי מצפה לראות גם מבחינת זמנים, מבחינת המרחקים ... הפרמטרים האלה יותר מצביעים לי על

האדם היורה (בע' 84 ש' 11-15). על אותו משקל, התייחס לאפשרות שמדובר בשרידים שעברו לנאשם בלחיצת יד או בנגיעה בראשו, וציין, כי **"כשאני מסתכל על כמות החלקיקים שנמצאת על ראשו וידיו של החשוד, אני אומר הסיכוי, ושוב, אני לא יכול לשלול את השניים האחרים אבל הסיכוי שהאדם הזה ירה הוא הרבה יותר גדול מאשר זיהום משני"**, שכן, **"במעבר שניוני כזה כמות החלקיקים הולכת בצורה דרסטית ויורדת. זאת אומרת אם נניח היה לי שם 100, אני אקבל נניח בסביבות החמישה חלקיקים"** (בע' 82 ש' 28 עד ע' 83 ש' 2).

35. מלבד כמות החלקיקים הגדולה שנמצאה על ידיו ושיערו של הנאשם, ישנו הממצא, שהרכבם של אותם חלקיקים מתאים **להרכב שרידי הירי של ארבעת התרמילים שנמצאו בזירת האירוע**, כמו גם חוות הדעת בנוגע לתרמילים, לפיה הם נורו מכלי נשק אחד, **"ככל הנראה תת מקלע מאולתר או מכלי נשק אחר המטביע סימנים סוגיים דומים"** (ההדגשה שלי - א' כ') (במוצג ת/7, הוגשה במסגרת תיק מוצגים מוסכם). זאת, בהתאם לגרסתם של עדי הראיה: מוחמד מסר, כי הנאשם אחז בנשק של תעשייה מקומית מסוג קרלו, בגודל של כ-40 ס"מ (במוצג ת/15, ש' 16 וש' 27); היתם מסר, כי הנאשם אחז בידו **"לא אקדח, משהו גדול עוזי או שטרן"** (במוצג ת/17, ש' 11-12); וג'מאל מסר, כי **"היה לו ביד נשק יותר גדול מאקדח ויותר קטן מרובה"** (בע' 44 ש' 12-17).

סבורני, כי שילובם של שלושת אלה - כמות החלקיקים הגדולה שנמצאה על ראשו וידיו של הנאשם; התאמת הרכב החלקיקים הללו להרכב שרידי הירי בתרמילים שנמצאו בזירת האירוע; וחוות הדעת לפיה התרמילים נורו מתת מקלע מאולתר - קושרים את הנאשם באופן מובהק לאפשרות הראשונה שהעלה החוקר צדוק צח, כי הנאשם ירה בנשק חם.

36. כאן המקום לציין את **גרסתו הלא משכנעת של הנאשם** בנושא זה. בהודעתו במשטרה, כאשר עומת עם העובדה, כי "בבדיקה שנערכה על הידיים שלך עלה כי היום אתה נגעת בברזל", אך השיב: **"אני עובד עם ברזל אני אומר לך כי גם ברכב שלי יש לי ברזל גם בבית יש לי ברזל"** (במוצג ת/13, ש' 70-71). רק בעדותו בבית המשפט, טען לראשונה, כי ביום האירוע הוא תיקן את המזגן של הרכב ולצורך זה העביר את ארגז הכלים שלו מקום והוריד מהרכב כלי עבודה מברזל (בע' 122 ש' 17-19 ובע' 129 ש' 28-29). כידוע, אין עוררין על זכותו של נאשם לשתוק בחקירתו, **"אך בנסיבות שונות יש לכך מחיר מסוים. כאשר הראיות עומדות לחובת נאשם והוא בוחר בשתיקה, מטבע הדברים מתחזק כוחן הלכאורי של אותן ראיות והדבר עלול להכביד על גרסת הנאשם עת הוא בוחר לדבר. ודוק: לו גרסת המערער הייתה נכונה, והוא באמת לא היה מעורב בעסקה כלל ... מתעורר הספק מדוע הוא לא השמיע דברים אלו כבר בחקירתו במשטרה"** (ע"פ 8959/14 בן סימון נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 24.6.15, בפסקה 30). כך הוא במקרה דנן, בו נמנע הנאשם להציג את גרסתו, כי הוריד מרכבו כלי עבודה מברזל לצורך תיקון מזגן הרכב, למרות שנשאל במפורש על הימצאות שרידי ברזל על ידיו. גם הנימוק שהציג, כי לא מסר זאת במשטרה משום שלא נשאל על כך (בע' 130 ש' 1), אינו יכול להניח את הדעת, בהינתן שמדובר בפרט בעל חשיבות רבה להגנתו.

37. לכך מצטרפת הימנעותו של הנאשם מלהעיד את האדם שתיקן את המזגן (לדבריו, אדם בשם מוחמד, במוצג ת/13 ש' 47-48), הפועלת גם היא לחובתו, ומתאימים הם לכאן דבריו של כבוד השופט נ' הנדל בע"פ 2098/08 פרעוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 28.12.11): **"לעיתים, הדרך שבה מנהל בעל דין את עניינו בבית המשפט עלולה להפיל, באופן הדומה במובנים רבים לראיה נסיבתית. התנהגות כגון דא, בהעדר הסבר אמין וסביר -**

פועלת לחובתו של הנוקט בה" (שם, בפסקה 7ה').

38. מעבר לכך, עצם גרסתו של הנאשם בנוגע למועד הגעתו לבית, לוקה בחסר. כך, מסר בהודעתו במשטרה, כי **"אני הגעתי אל הבית ראיתי ילדים זורקים אבנים אל עבר הבית ואני נכנסתי לחצר וראיתי את אימא שלי בחוץ ... הגיע שוטר והאמבולנס נשאר בחוץ ואז השוטר פנה אל אימא שלי והתחיל לתשאל אותה ... במהלך כל האירוע הזה המשיכו לזרוק אל עברנו אבנים והמשטרה עוד במקום"** (במוצג ת/13, ש' 26-32). דברים דומים נשמעו מפיו בעדותו בבית המשפט, כי הוא נכנס לחצר הבית שם שהתה אמו, ו**"ברגע הזה היה אבנים שזורקים עלינו, על הרכבים שלנו ועל הבית. ברגע הזה באה המשטרה"** (בע' 118 ש' 19-20). הנאשם הוסיף, כי גם בזמן ששוחח עם השוטר **"היה רעש, אבנים מעלינו"** (בש' 31).

39. ואולם, לא ברור לי, כיצד הצליח הנאשם להחנות את רכבו בסמוך לבית ולהיכנס לבית, בזמן שהתגודד מחוץ לבית המון שיידה לעברם אבנים וקרשי עץ, ואפנה לדבריו של אחיו של הנאשם, עמאר, שהעיד כעד הגנה מטעמו, כי **"נכנסתי מאזור התעשייה וראיתי מלא אנשים מסביב לבית אז השכנה אמרה לי בוא תיכנס מאצלנו. נכנסתי מאצל השכנים"** (בע' 135 ש' 7-8). ואכן, בדו"ח הפעולה של השוטר סאלח, צוין, כי כשהגיע לביתו של הנאשם, פגש באמו של הנאשם בכניסה לבית ו**"במקום היו הבנים שלה עמאר ומחמד חלאק [הנאשם]"**. השוטר הוסיף, כי בהיותו במקום הגיע אחד מילדי השכונה ומסר לו תרמילי נשק שמצא בכניסה לבית **"ולידה היה רכב מסוג ספארי צבע אדום שחונה במקום"** (לדברי הנאשם עצמו, רכבו הוא רכב מסוג GMC בצבע אדום, בע' 118 ש' 19). רק לאחר שהגיע למקום קצין המשמרת, הגיעה משפחתו של המתלונן והחלה לתקוף את משפחתו של הנאשם (במוצג נ/1).

בנוסף, גם הגרסה לפיה בני המשפחה שהו בחצר בזמן שמיידים עליהם אבנים וחפצים, ולא נכנסו לתוך הבית, נראית לא הגיונית, וההסבר שניתן בעניין זה, לפיו אמו של הנאשם **"לא יכלה לעמוד על הרגליים שלה, היא הייתה עם סחרחורת היא קיבלה מכה על הראש שלה"** (דברי אחותו של הנאשם, בע' 133 ש' 32), אינו מניח את הדעת. ברור, כי היו במקום די אנשים שיסייעו לאם המשפחה להיכנס לתוך הבית, ואפנה, לדוגמה, לדבריו של האח עמאר, כי אחותו שורוק, אחיו בילאל ושני שכנים היו בחצר עם האם כשהגיע למקום (בע' 135 ש' 8-9).

40. יש בכל אלה להחליש את גרסתו של הנאשם בדבר המועד בו הגיע לזירת האירוע, ולכך מצטרפת העובדה, שגם גרסתם של עדי ההגנה בעניין זה, אינה עולה בקנה אחד עם גרסתו של הנאשם. כאמור, הנאשם מסר, כי הוא היה בחצר הבית כשהמשטרה הגיעה למקום, אך שלושת עדי ההגנה טענו, כי הנאשם הגיע לאחר שהמשטרה נכנסה לביתם:

האחות שורוק, מסרה, כי הגיעו לביתם שלושה אנשי משטרה בלבוש אזרחי, ו**"אחרי תקופה של זמן בא רכב של משטרה ואחרי דקה וחצי מוחמד [הנאשם] הגיע לבית"** (בע' 131 ש' 2-3).

האח עמאר, מסר, כי הגיעו לבית שני שוטרים בלבוש אזרחי, ובשלב מסוים התחילו לתקוף אותם באבנים, **"מכל מקום, גם עלינו וגם על השוטרים"** (בע' 135 ש' 20-21). כעבור זמן נכנס לבית כוח מג"ב ו**"הגיעו לחלץ את שני השוטרים, והם הניעו את האוטו ונסעו. נשאר כוח של מג"ב והתחיל לפזר את החבר'ה ... מוחמד הופיע שם"**

בשלב מסוים, אחרי שהתחילו השוטרים להשתמש באמצעי פיזור" (בע' 135 ש' 24-29).

האח בילאל, מסר, כי כשהגיע לבית האם, "היו משטרה ברחוב הקרוב לבית שלנו, הייתה משטרה, והייתה משפחת זעניני תוקפים וזורקים אבנים, והמשטרה לא התערבה. כשהשוטרים היו שם מוחמד הגיע" (בע' 140 ש' 22-24).

41. בכלליות, אומר, כי עדותו של הנאשם הותירה רושם רע, ולא מצאתי כל בסיס לטענותיו בדבר התנכלות מצד עדי התביעה, כמו גם לטענותיו בדבר התנהגות קלוקלת של המשטרה בזמן האירוע, ובכלל זה, כי המשטרה שיתפה פעולה עם משפחתו של המתלונן, השחיתה את רכבו ואף לא אפשרה את הגעתו של אמבולנס לצורך טיפול באמו (בע' 124 ש' 10).

42. ואחרון, טענתו של ב"כ הנאשם לקיומם של **מחדלי חקירה**. ב"כ הנאשם הלין על כך, שהשוטר סאלח לא רשם את פרטיו של הילד שמסר לו שלושה תרמילים של כדורים ו"הצביע לי שמצא אותם בכניסה לבית" של הנאשם (במוצג נ/1). ואולם, בעניין זה, אף אם מוטב היה אילו השוטר היה גובה את פרטיו של אותו ילד, הרי שנסיבות המקרה מובילות אותי למסקנה, שאין מדובר בפגם המוביל לזיכויו של הנאשם.

43. תחילה, מקובל עליי הסברו של השוטר סאלח, כי "הוא ילד קטן שאין לו תעודה מזהה עליו ... כשיש זירה כזו עם הרבה אנשים ואני עם עצור, לא היה לי זמן להביא את ההורים שלו ולקחת ממנו פרטים" (בע' 94 ש' 24-26). נחה דעתי, כי נסיבות האירוע הקשו על גביית פרטיו של הילד, ואין המדובר במחדל מכונן. לגופו של הפגם, כידוע, הלכה פסוקה היא, ש"אין לקבוע כי מחדל בחקירה מוביל, מניה וביה, לזיכויו הנאשם ... על מחדלי חקירה להימדד, על דרך הכלל, במישור הראייתי: האם הציבה התביעה תשתית מספקת, בהתחשב במחדלי החקירה, לביסוס הרשעת הנאשם; והאם עורר הנאשם, בהתחשב במחדלי החקירה, ספק סביר באשמתו" (ע"פ 10735/04 גולדמן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 20.2.06, בפסקה 17). במקרה דנן, בשים לב לעובדה, שהשוטר אלמוג "מצא עוד כדור של נשק על הכביש מול החנות של סמיר אבו גרביה סמוך לתעלת הניקוז" (במוצג נ/1), ובהינתן שנמצא, כי כל ארבעת הכדורים "נורו מכלי נשק אחד" (ההדגשה במקור) (במוצג ת/7), והרכב החלקיקים של כל ארבעת התרמילים תואם את הרכב שרידי הירי שנמצאו על ראשו וידיו של הנאשם - ספק רב בעיני, האם היה במידע על זהותו של אותו ילד או בשמיעת עדותו, כדי לתרום תרומה כלשהי להגנתו של הנאשם.

44. הדברים נכונים גם באשר לפגם החקירתי, על קיומו המאשימה אינה חולקת, כי אין בנמצא דו"ח או תיעוד כלשהו בדבר חיפוש שבוצע ברכבו של הנאשם או בביתו, אחר כלי הנשק. בעניין זה, אישר השוטר עזרא, כי אין דו"ח חיפוש בנוגע לחיפוש אחר כלי הנשק: "יכול להיות שזה בוצע, יכול להיות שלא" (בע' 99 ש' 2), והשוטר סלאח מסר, כי קצין הסיור שהגיע למקום "ביקש לעשות חיפוש על הרכב" (ר' במזכרו של השוטר כנאן מיום 18.8.15, במוצג ת/11), אך הוא עצמו לא ראה שהקצין ביצע חיפוש. לדבריו, הקצין "ביקש חיפוש, לא ממני" (בע' 98 ש' 23), ו"אולי" ביקש "מהמשפחה, לא ממני" (בש' 25). אכן, טמון מחדל בכך שאין תיעוד כלשהו בדבר קיומו או אי קיומו של חיפוש אחר כלי הנשק. ואולם, בשים לב לעובדה, שבמסגרת התשתית הראייתית שהציגה המאשימה היא כלל לא הציגה כלי נשק כלשהו ששימש את הנאשם, וכך גם לגרסתו של הנאשם ועדי ההגנה מטעמו, החיפוש שביצעו השוטרים

- בבית הנאשם, ברכבו של הנאשם ובשני רכבים נוספים של אחיו - לא העלה דבר, הרי שנראה, כי אין נפקות של ממש לכך שלא נרשם דו"ח חיפוש בנידון (זאת להבדיל מסיטואציה בה המאשימה הייתה מציגה כראיה כלי נשק שלטענתה נתפס בביתו של הנאשם או ברכבו, כאשר אין בנמצא תיעוד של אותה תפיסה).

45. לפיכך, אני מוצא, כי במקרה דנן אי הימצאותו של דו"ח חיפוש אינו יורד לשורש הגנתו של הנאשם, וסבורני, כי גם אם היה בנמצא דו"ח כזה, הרי שלא היה בו להקים יסוד לספק סביר באשמתו. דבריהם של אחיו של הנאשם, כי החיפוש נעשה בנוכחותם, מפיגים גם הם במידת מה את עוצמתו של המחדל, וראו את דברי אחותו של הנאשם, כי השוטרים **"ביקשו שמישהו יתלווה אליהם"** לחיפוש בבית (בע' 132 ש' 10-13), ודבריו של האח עמאר, כי **"שאלו מי יכול ללוות בחיפוש, ואני אמרתי שאני אבוא. הם חיפשו בכל פינה"** (בע' 136 ש' 13-14). לבסוף, אומר, כי ב"כ הנאשם הלן על כך שהמאשימה לא הזמינה להעיד את קצין הסיוור, **"לדעת מה קרה בזירת האירוע"** (בע' 156 ש' 19-20), אך לא מצאתי בטענה זו ממש, מה גם שב"כ הנאשם יכול היה לזמנו להעיד.

סוף דבר

46. על יסוד קביעותי ומסקנותי דלעיל, אני מוצא, כי גרסתם של שלושת עדי הראיה בשילוב עם הראיות הפורנזיות בדבר הימצאות שרידי ירי על ידיו וראשו של הנאשם, מובילות למסקנה החד משמעית בדבר אשמו של הנאשם.

כאן המקום להדגיש את התרשמותי, כי מדובר במשפחה "בעייתית" (בלשון המעטה), ובולט היה חששם של עדי הראיה מוחמד והיתם להעיד נגד הנאשם בבית המשפט, אליו הצטרף חששם של מוחמד וג'מאל לבצע עימות במשטרה.

47. לפיכך, אני מרשיע את הנאשם בביצוע עבירה בנשק (נשיאת נשק שלא כדין), לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, ועבירה של ירי מנשק חם באזור מגורים, לפי סעיף 340א לחוק.

ניתנה היום, י' שבט תשע"ז, 06 פברואר 2017, בפומבי.